

Adatok a Körös-Maros Nemzeti Park pókfaunájához

Szita Éva - Botos Erika - Samu Ferenc

Abstract

Data to the spider fauna (Araneae) of Körös-Maros National Park (Hungary): In the first year of its arachnological investigations a total of 69 of spider species have been found in the Körös-Maros National Park, including some rarities (*Metopobactrus deserticola*, *Bathyphantes similis*, *Crustulina sticta*). One species, *Hahnia microphthalma* is new to the Hungarian fauna.

Keywords: Araneae, spiders, national parks

Bevezetés

Manapság egyre nő a rövid-, közép- és hosszú távú aktív természetvédelmi beavatkozások száma és jelentősége a már védett természetvédelmi területeken. Az ilyen típusú projektek megfelelő megtervezésének és végrehajtásának előfeltétele a terület és értékeinek ismerete. E cél érdekében vállalkoztunk a KMNP területén végzett biomonitorozás pók-anyagának feldolgozására. A feladat azért is jelentett kihívást, mert e területekről nagyon kevés pók-faunisztikai adat áll rendelkezésünkre.

Módszerek

A mintavételek a KMNP különböző részeiről származnak, melyek kiválasztásánál fontos szempont volt, hogy minél többféle habitatot megvizsgáljunk, így ezek alapján ki lehessen választani azokat a helyeket, ahonnan a következő években érdemes lesz rendszeres mintavételezést folytatni.

A mintavételek 1997. 05. 21. és 1997. 10. 22. között történtek.

A mintavételezés háromféle módon történt: fűhálózással (100 csapás/minta), rovarszippantással (D-vac készülékkel: 10 szívás/minta) és kopogató-hálózással. E módszerek közül a pókok szempontjából a rovarszívó a leghatékonyabb eszköz, mivel mind a talaj felszínén, mind a gyepszintben élő állatokat jól lehet a segítségével gyűjteni.

Eredmények

Az összegyűjtött 2039 egyed közül 1472 volt juvenilis, melyek csak család- vagy genus szintig lettek meghatározva. Az 567 adult példány 69 fajhoz tartozik (1. táblázat). A Blaskovics puszta egyik mintavételi területén (1985-ben felhagyott szántó), fűhálózással gyűjtöttünk egy példány *Hahnia microphthalma* Snazell & Duffey, 1980 fajhoz tartozó pókot, mely a hazai faunára nézve új faj. Eddig csak két példányuk került elő, mindkettő Angliából.

Számos igen ritka pókfajt is kimutattunk a területről: *Metopobactrus deserticola* Loksa, 1981, *Bathyphanthes similis* Kulczynski, 1894, *Crustulina sticta* (O.P.-Cambridge, 1861).

A nagyszámú juvenilis állat jelenléte valószínűsíti, hogy a további kutatások során még számos faj kerülhet elő a vizsgált élőhelyekről.

1. táblázat: Az 1997-ben gyűjtött fajok listája.

Table 1. Species collected in 1997.

Faj/ Család	Fogás (db)	Faj/ Család	Fogás (db)
Agelenidae		Clubionidae	
<i>Agelena gracilens</i> C.L. Koch, 1841	2	<i>Cheiracanthium</i> juv.	11
Anyphaenidae		<i>Cheiracanthium pennyi</i> O.P.-Cambridge, 1873	6
<i>Anyphaenidae</i> juv.	7	<i>Clubiona pallidula</i> (Clerck, 1757)	1
Araneidae		<i>Clubiona subtilis</i> L. Koch, 1867	1
<i>Aculepeira</i> juv.	1	<i>Clubionidae</i> juv.	29
<i>Araneidae</i> juv.	28	Dictynidae	
<i>Araneus</i> juv.	30	<i>Cicurina cicur</i> (Fabricius, 1793)	1
<i>Araneus quadratus</i> Clerck, 1757	1	<i>Dictyna arundinacea</i> (Linnaeus, 1758)	2
<i>Argiope</i> juv.	1	<i>Dictynidae</i> juv.	16
<i>Argiope bruennichi</i> (Scopoli, 1772)	13	Gnaphosidae	
<i>Cercidia prominens</i> (Westring, 1851)	1	<i>Gnaphosidae</i> juv.	11
<i>Gibbaranea bituberculata</i> (Walckenaer, 1802)	1	<i>Zelotes</i> juv.	12
<i>Hypsosinga</i> juv.	172	<i>Zelotes electus</i> (C.L. Koch, 1839)	1
<i>Hypsosinga pygmaea</i> (Sundevall, 1832)	1	Hahniidae	
<i>Hypsosinga sanguinea</i> (C.L. Koch, 1844)	1	<i>Hahnia</i> juv.	4
<i>Larinioides</i> juv.	9	<i>Hahnia microphthalma</i> Snazell & Duffey, 1980	1
<i>Larinioides cornutus</i> (Clerck, 1757)	2	<i>Hahnia nava</i> (Blackwall, 1841)	6
<i>Larinioides folium</i> (Schrank, 1803)	3	Heteropodidae	
<i>Larinioides patagiatus</i> (Clerck, 1757)	2	<i>Micrommata virescens</i> (Clerck, 1757)	2
<i>Singa</i> juv.	29	Linyphiidae	

1. táblázat folytatása - Table 1. countd

Faj/ Család	Fogás (db)	Faj/ Család	Fogás (db)
<i>Araeoncus humilis</i> (Blackwall, 1841)	17	Liocranidae	
<i>Bathypantes gracilis</i> (Blackwall, 1841)	15	<i>Agroeca brunnea</i> (Blackwall, 1833)	2
<i>Bathypantes similis</i> (Kulczynski, 1894)	1	<i>Liocranidae</i> juv.	1
<i>Diplostyla concolor</i> (Wider, 1834)	1	Lycosidae	
<i>Erigonoplus globipes</i> (L. Koch, 1872)	1	<i>Alopecosa</i> juv.	1
<i>Gnathonarium dentatum</i> (Wider, 1834)	15	<i>Aulonia albimana</i> (Walckenaer, 1805)	2
<i>Lepthyphantes quadrimaculatus</i> Kulczynski, 1896	2	<i>Lycosidae</i> juv.	146
<i>Lepthyphantes tenuis</i> (Blackwall, 1852)	4	<i>Trochosa robusta</i> (Simon, 1876)	2
<i>Linyphia triangularis</i> (Clerck, 1757)	5	Mimetidae	
<i>Linyphiidae</i> juv.	463	<i>Ero cambridgei</i> Kulczynski, 1911	1
<i>Meioneta rurestris</i> (C.L. Koch, 1836)	43	Philodromidae	
<i>Meioneta saxatilis</i> (Blackwall, 1844)	1	<i>Philodromidae</i> juv.	6
<i>Meioneta simplicatarsis</i> (Simon, 1884)	4	<i>Philodromus</i> juv.	84
<i>Metopobactrus deserticola</i> Loksa, 1981	50	<i>Philodromus cespitum</i> (Walckenaer, 1802)	2
<i>Microlinyphia impigra</i> (O.P.-Cambridge, 1871)	1	<i>Thanatus</i> juv.	12
<i>Neriere clathrata</i> (Sundevall, 1830)	4	<i>Tibellus</i> juv.	95
<i>Neriere furtiva</i> (O.P.-Cambridge, 1870)	3	<i>Tibellus oblongus</i> (Walckenaer, 1802)	117
<i>Oedothorax apicatus</i> (Blackwall, 1850)	47	Pisauridae	
<i>Oedothorax retusus</i> (Westring, 1851)	1	<i>Pisaura mirabilis</i> (Clerck, 1757)	65
<i>Porrhomma microphthalmum</i> (O.P.-Cambridge, 1871)	2	Salticidae	
<i>Silometopus reussi</i> (Thorell, 1871)	4	<i>Euophrys</i> juv.	7
<i>Stemonyphantes lineatus</i> (Linnaeus, 1758)	1	<i>Evarcha</i> juv.	5
<i>Syedra gracilis</i> (Menge, 1869)	4	<i>Evarcha arcuata</i> (Clerck, 1757)	7
<i>Tallusia vindobonensis</i> (Kulczynski, 1898)	11	<i>Heliophanus</i> juv.	38
<i>Trichoncoides piscator</i> (Simon, 1884)	10	<i>Heliophanus flavipes</i> Hahn, 1832	2
<i>Trichoncus hackmani</i> Millidge, 1956	7	<i>Marpissa nivoyi</i> (Lucas, 1846)	1
<i>Trichopterna cito</i> (O.P.-Cambridge, 1872)	46	<i>Salticidae</i> juv.	17
<i>Walckenaeria capito</i> (Westring, 1861)	1		

1. táblázat folytatása - Table 1. countd

Faj/ Család	Fogás (db)	Faj/ Család	Fogás (db)
Tetragnathidae		Thomisidae	
Metellina segmentata (Clerck, 1757)	1	Heriaeus graminicola (Doleschall, 1852)	2
Pachygnatha juv.	16	Misumenops tricuspidatus (Fabricius, 1775)	7
Pachygnatha clercki Sundevall, 1823	1	Ozyptila juv.	3
Pachygnatha degeeri Sundevall, 1830	11	Runcinia juv.	5
Tetragnatha juv.	4	Runcinia grammica (C.L. Koch, 1837)	6
Theridiidae		Thomisidae juv.	7
Crustulina juv.	1	Thomismus onustus Walckenaer, 1806	2
Crustulina sticta (O.P.-Cambridge, 1861)	1	Xysticus juv.	73
Enoplognatha juv.	3	Xysticus kochi Thorell, 1872	6
Enoplognatha thoracica (Hahn, 1833)	7	Xysticus striatipes L. Koch, 1870	32
Theridiidae juv.	59	Xysticus ulmi (Hahn, 1831)	3
Theridion impressum L. Koch, 1881	2	Zoridae	
		Zora juv.	12
		Zora spinimana (Sundevall, 1833)	2

Köszönetnyilvánítás

Köszönettel tartozunk Szentkirályi Ferencnek, aki rendelkezésünkre bocsátott az általa összegyűjtött pókokat és Schmera Dénesnek, aki a válogatásban nyújtott segítséget. A vizsgálatok a Körös-Maros Nemzeti Park támogatásával történtek.

Irodalom

- Heimer, S. & W. Nentwig (1991): Spinnen Mitteleuropas, pp. 1-543. Berlin, Hamburg
Roberts, M. J. (1993): The spiders of Great Britain and Ireland, pp. 1-204. Essex
Snazell, R. & E. Duffey (1980): A new species of Hahnia (Araneae, Hahnidae) from Britain.
Bull. Br. Arachnol. Soc. 5 (1), 50-52
Loksa I. (1981): The spider fauna of the Hortobágy National Park (Araneae). In: Mahunka S. (ed.)
The fauna of the Hortobágy National Park. 321-339. Budapest, Akad. Kiadó.

Author's addresses:

Szita Éva	Botos Erika	Samu Ferenc
MTA Növényvédelmi	MTA Növényvédelmi	MTA Növényvédelmi
Kutatóintézet,	Kutatóintézet,	Kutatóintézet,
H-1525 Budapest Pf.: 102.	H-1525 Budapest Pf.: 102.	H-1525 Budapest Pf.: 102.